

ประวัติศาสตร์ของห้องเรียนภายใต้บริบทของโลกาภิวัตน์

History of Classroom Changed in Globalization Context

พลวัฒน์ ประพัฒน์ทอง

บทนำ

กระบวนการทำให้โลกเป็นหนึ่งเดียวนั้นมีมาอย่างต่อเนื่องด้วยน้ำมือมนุษย์และธรรมชาติ ในแต่ละช่วงเวลา สังคมได้เผชิญความเปลี่ยนแปลงที่เรียกว่าโลกาภิวัตน์ ที่เป็นทั้งวิกฤตธรรมชาติและจากการสร้างสรรค์ระบบ แนวคิด ความเชื่อและความท้าทาย ด้วยการสร้างระบบเปิดทาง สังคมในรูปแบบต่างๆตามบริบทของสังคมวัฒนธรรมและระบบเหล่านี้เป็นประติมากรรมทางโลกาภิวัตน์ ที่ดีเยี่ยมในการไหลเวียนของสรรพสิ่ง ทั้งทรัพยากร ทักษะความรู้ และมนุษย์

มนุษย์ได้เรียนรู้เรื่องต่างๆผ่านสถาบันการเรียนรู้ที่สังคมได้สร้างขึ้นเป็นพื้นที่ที่เรียกว่าห้องเรียน ซึ่งเปรียบเสมือนภาพสะท้อนสังคมวัฒนธรรมนั้นๆ ในบทความนี้จะนำเสนอการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ที่สะท้อนผ่านห้องเรียน ที่เผชิญการเปลี่ยนแปลงในบริบทของโลกาภิวัตน์ ตามวิวัฒนาการทางสังคมวัฒนธรรมซึ่งบทสรุปนี้เพื่อสอบทานและทบทวนความจริงที่เกิดขึ้นจากกรณีศึกษาที่ยกมากล่าวอ้างที่จะนำไปสู่ทางออกของการนำไปปรับตัวของการศึกษาที่ต้องหมุนไปตามโลก และคงไว้ของศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์

การศึกษาข้อมูลในการเขียนบทความนี้จากข้อมูลเอกสารชั้นที่ 2 และชั้นที่ 3 ที่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่แล้วในกลุ่มที่ศึกษาทางมานุษยวิทยา ปรัชญาการศึกษา รวมทั้งหนังสือทางวิชาการที่เขียนเกี่ยวกับโลกาภิวัตน์โดยนำมาเรียบเรียงในรูปแบบประวัติศาสตร์การเปลี่ยนแปลงของห้องเรียนด้วยการอธิบายบนความเปลี่ยนแปลงของบริบทในระบบโลกาภิวัตน์ ของสังคมวัฒนธรรม

ในบทความนี้จะกล่าวถึงห้องเรียนในระบบโรงเรียนระดับพื้นฐานคือ ตั้งแต่ประถมวัย จนถึงมัธยมศึกษาตอนปลายยังไม่รวมการอุดมศึกษาเนื่องจากการศึกษาระดับนี้จะถูกควบคุมโดยอำนาจของรัฐและยังเป็นเสมือนตัวแทนแสดงความเป็นรัฐ-ชาติได้ชัดเจน

ถอดรหัสโลกาภิวัตน์

โลกาภิวัตน์ถูกให้ความหมายอย่างมากมาย ด้วยอำนาจการอธิบายในบริบทต่างๆ ถ้าเน้นที่มุมมองสังคมยุโรปและอเมริกาก็เป็นการสร้างความหมายแห่งความชอบธรรมในการขยับขยายเขตทรัพยากร ทนและภูมิปัญญา ด้วยวาทกรรมที่ฟังแล้วดูสวยงามเช่น การค้าเสรี สิทธิมนุษยชน สังคมไร้พรมแดน และมาตรฐาน

สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดสงครามใหญ่น้อยมากมาย จากแนวคิดการค้าเมืองขึ้นของอาณาจักรต่างๆที่ต้องการคนและดินแดน มาเป็นการล่าเมืองขึ้นเพื่อประโยชน์ทางทรัพยากรในการผลิตและตลาดของสินค้าในการปฏิวัติอุตสาหกรรม ที่เปลี่ยนจากการทำสงครามที่ต้องมีคนล้มตายจำนวนมาก มาเป็นสงครามทางวัฒนธรรมที่เป็นชัยชนะที่เหนือกว่าสงครามแบบเดิม เราอาจเรียก

กระบวนการเหล่านี้ว่าโลกาภิวัตน์เชิงอำนาจและการครอบงำ ซึ่งในปัจจุบันมีองค์กรโลกาภิวัตน์ที่คอยกำกับกระบวนการคือ องค์กรการค้าโลก องค์กรการเงินระหว่างประเทศ ธนาคารโลกและเครือข่ายเช่นธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชียรวมถึงองค์การสหประชาชาติและเครือข่าย

โลกาภิวัตน์อาจหมายถึงภัยพิบัติ และโรคภัยที่มนุษย์ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้เช่น สภาวะโลกร้อนหรือ HIV ใช้หวัดนก ที่กลายเป็นโลกาภิวัตน์ทางธรรมชาติที่มนุษย์เป็นตัวก่อกำเนิดและเร่งให้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วทั้งนี้สาเหตุส่วนหนึ่งก็มาจากโลกาภิวัตน์เชิงอำนาจและการครอบงำ และโลกาภิวัตน์ก็สร้างระบบที่เป็นเครื่องมือเพื่อการครอบงำในรูปแบบต่างๆเช่นการกีดกันทางการค้า โดยอ้างการแพร่ระบาดของโรคเป็นต้น

โลกาภิวัตน์ก็ถูกนำมาปฏิบัติและให้ความหมายในทางตรงข้ามก่อเกิดแรงต้านขึ้นได้เช่นกัน ทั้งที่แรงต้านนั้นอาจทำการปฏิรูปตนเองให้เข้ากับอำนาจของโลกาภิวัตน์อย่างช้าๆแต่ก็ขอเป็นแบบอย่างตนเองและไม่แข็งขันทำดูเหมือนว่า เป็นที่ว่างนอนสอได้ง่าย คอยเก็บเกี่ยวผลประโยชน์จากโลกาภิวัตน์ผู้ที่ทำแบบนี้ได้แก่ชนชั้นนำในสังคม ที่ถูกโลกาภิวัตน์ครอบงำและชนชั้นนำนี้เองที่มักแอบอ้างโลกาภิวัตน์ กับชนชั้นที่ไม่เข้าถึงทรัพยากรทางสังคม อีกทอดหนึ่ง แต่การต้านโลกาภิวัตน์นั้นก็มีแรงต้านที่มีลักษณะสุดขั้วโดยหันกลับไปพึ่งพาตนเองของปัจเจกหรือกลุ่มคนที่เป็นคนเล็กคนน้อยและกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ด้วยสิ่งที่เรียกว่าวัฒนธรรม ภูมิปัญญาหรือกระแสของทางเลือกอื่นๆ ที่มีในโลกาภิวัตน์ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้ได้เป็นทางคู่ขนานในสังคมแต่ละสังคม ที่เผชิญหน้ากับโลกาภิวัตน์ ตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน

ถึงแม้ว่ามนุษย์ในสังคมมีอาจหลบเลี่ยงโลกาภิวัตน์ได้ แต่ก็มีใ้ว่าจะเป็นผู้ว่างนอนสอได้ง่ายของระบบโลกาภิวัตน์ เสมอไปคงต้องเรียนรู้เพื่อที่จะเท่าทันโลกาภิวัตน์ ซึ่งการศึกษาหาความรู้เป็นหนทางหนึ่งที่จะรู้เท่าเพื่อป้องกันและรู้ทันเอาไว้แก้ไข และการเรียนรู้เกิดขึ้นในพื้นที่ที่หลากหลายและผู้คนส่วนใหญ่เรียกพื้นที่นี้ว่าห้องเรียน เป็นประติสัมพันธ์ทางสังคมที่มีประสิทธิภาพในการสร้างความรู้แก่มนุษย์

กำเนิดห้องเรียน

ห้องเรียนห้องแรกนั้นไม่สามารถบอกได้ว่าเกิดขึ้นเมื่อใดพื้นที่การเรียนรู้คงวิวัฒนาการควบคู่ไปกับสังคมวัฒนธรรมและโลกาภิวัตน์ของธรรมชาติ (เชิงนิเวศวิทยา)จากนั้นเข้าสู่ยุคแห่งการเรียนรู้ในรูปแบบสำนักผู้รู้ โดยผู้ศึกษานั้นจะต้องไปอยู่อาศัยรับใช้ผู้สอนตามที่ตนเองสนใจเพื่อสืบสานความรู้ มีการดำเนินแนวทางนี้มาจนถึงศตวรรษที่ 16 ซึ่งเป็นจารีตทางศาสนาที่มีอิทธิพลต่อสังคมตะวันตก และสังคมตะวันออกเช่นกัน

นับว่าเป็นโลกาภิวัตน์ทางศาสนาและความเชื่อ ที่เกิดขึ้นทั่วโลกแต่ช่องทางเชื่อมกันระหว่างศาสนานั้น ยังไม่มีเนื่องจากสังคมทั้งสองฝ่ายกำลังเผชิญสงครามที่เป็นอุปสรรคในการขวางกั้นการเคลื่อนย้าย ทุน ผู้คน ความรู้และความศรัทธา ด้วยความคิดที่ปิดกั้นเช่นเรื่องโลกแบน และการเป็นทาสติดที่ดิน จนเมื่อการประกาศให้ทาสติดที่ดิน สามารถเป็นอิสระชนได้ด้วยการไปรบ

ในสงครามครูเสด ทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายผู้คนไปทางตะวันออกและชาวซึ่งกับวิถีแห่งมนุษยนิยม ทำให้เกิดยุคการฟื้นฟูศิลปวิทยาการในช่วงศตวรรษที่15 ห้องเรียนแบบนี้จึงเป็นห้องเรียนแบบจารีตที่ต้องส่งเด็กๆ อายุตั้งแต่ 7 ขวบออกจากบ้านไปอยู่กับ ศาสนจักร วัด หรือกลุ่มสังฆมณฑล เพื่อศึกษาศาสนา เทววิทยาและความรู้ต่างๆที่จำเป็นในยุคนั้น ซึ่งทำให้ศาสนจักร มีอิทธิพลแบบชีวอำนาจ(นพพร,2547,15)

ห้องเรียนแบบยุโรป

เมื่อศตวรรษที่16 ความคิดเรื่องห้องเรียนเปลี่ยนไปเนื่องจากสังคมเปลี่ยนแปลงเชิงอำนาจจาก ศาสนจักร มาเป็นการคานอำนาจระหว่างกลุ่มพ่อค้ากับพระ ทำให้ห้องเรียนเปลี่ยนไปการเรียนต้องปรับให้เข้ากับการค้าขาย ทำให้เด็กๆกลับมาอยู่บ้านแทนการออกจากบ้านไปจนกว่าจะโต ดังนั้นครอบครัวจึงสามารถเห็นเด็กๆเติบโตขึ้นทำให้ห้องเรียนเปลี่ยนแปลง คือกลายเป็นพื้นที่เฉพาะการศึกษาเท่านั้น(ชนศ,2549,14) แต่ระบบการสอนที่เน้นการครอบงำแตกต่างกันไปจากวิชาศาสนา มาสู่วิชาประยุกต์เพื่อการค้าขาย ห้องเรียนยุคนี้จะเป็นดังนี้

1. รูปแบบการจัดแยกเป็นสัดส่วน ที่มีอยู่ 4 แบบคือ

1.1. การปิดล้อมพื้นที่

โรงเรียนและห้องเรียนได้รับแนวคิดนี้จากการสอนในวัดมาก่อนเพื่อควบคุมแม่แบบของโรงเรียนแห่งนี้คือโรงเรียนมัธยมหลุยส์ เลอ กร็องด์เพื่อการควบคุมระเบียบวินัย

1.2. การตีตาราง

เป็นการแยกแยะผู้เรียนออกจากกันป้องกันการรวมกลุ่มจับกลุ่มและป้องกันการผละหรือละทิ้งซึ่งหน้าที่เพราะจะช่วยแยกแยะว่าใครอยู่ใครหายไปได้อย่างไร

1.3. การจัดพื้นที่ตามประโยชน์ใช้สอย

เป็นการกำหนดพื้นที่ของโรงเรียนแบ่งตามประโยชน์ใช้สอยเช่นห้องเรียน โรงอาหาร สำนักงาน ห้องพักครู แต่งห้องเรียนยังแบ่งเป็นพื้นที่ด้านหน้าเป็นสัญลักษณ์แห่งการถ่ายทอดความรู้และอำนาจเป็นพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ของนักเรียน

1.4. การจัดอันดับ

การจัดพื้นที่ห้องเรียนแบบซับซ้อนมาเป็นแนวระนาบเดียว การจัดอันดับตามความสามารถ การจัดอันดับตามระยะเวลา การจัดลำดับวิชาเรียนก่อนหลังตามอายุห้องเรียนจึงกลายเป็นพื้นที่จินตนาการของอันดับต่างๆที่สังคมกำหนดขึ้น(ทองกร,2547,17-32)

2. รูปแบบการควบคุมกิจกรรม

2.1. ตารางเวลา

2.2. การควบคุมอากัปกริยา(ทองกร,2547,35-48)

3. รูปแบบการกำหนดกระบวนการ

การกำหนดสาขาย่อย การกำหนดเป้าหมายการวัดผล และการกำหนดกิจกรรม (ทองกร, 2547, 48-59)

รูปแบบต่างๆเหล่านี้คือแนวของการศึกษาที่คู่ขนานและส่งเสริมการค้าและการผลิต เป็นตัวเร่งให้เกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมในช่วงศตวรรษที่ 18 และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์แบบยุโรป ส่งผลถึงการแสวงหาวัตถุดิบที่มีราคาถูกตลอดจนการหาพื้นที่เพาะปลูกที่มีแรงงานต่ำที่สุด ป้อนตลาด และเมื่อผลิตแล้ว (ไม่ว่าจะผลิตที่ใด) ก็ต้องหาแหล่งระบายผลผลิตทางอุตสาหกรรม จึงเกิดการแสวงหาเมืองขึ้นของประเทศอุตสาหกรรมเหล่านั้นซึ่งในอดีตที่ผ่านมานั้น การหาทางเข้าถึงประเทศหรือรัฐต่างๆที่ห่างไกล ก็เพื่อวัตถุประสงค์ของการทำให้คนนอกศาสนาหันมาศรัทธาในศาสนา (จริงๆแล้วโลกาภิวัตน์ทางศาสนาและความเชื่อ เกิดก่อนการค้ามานานแล้วทั้งในพุทธศาสนา ฮินดูและมุสลิม)

การมีฐานเดิมทางศาสนาช่วยให้การแสวงหาเมืองขึ้นเป็นไปได้โดยง่ายและยิ่งผ่านทางการศึกษาเพื่อการเลื่อนฐานะทางสังคมหรือการศึกษาเพื่อการเข้าถึงทุนและทรัพยากรแล้วก็จะทำให้กระบวนการเครื่องขยายทุนและฐานการผลิตเป็นไปได้โดยง่ายมากยิ่งขึ้นแต่ถึงกระนั้นส่วนใหญ่มักเป็นไปได้โดยอำนาจทางทหารในการแสวงหาเมืองขึ้นในยุคนี้อาจเรียกว่าโลกาภิวัตน์แบบอาณานิคม ในช่วงศตวรรษที่ 18 ถึงต้นศตวรรษที่ 20

กำเนิดห้องเรียนแบบอาณานิคม

การเกิดอาณานิคมทำให้รูปแบบของห้องเรียนแบบยุโรปแพร่กระจายไปตามอาณานิคมต่างๆแม้กระทั่งรัฐบางแห่งไม่ได้เป็นอาณานิคมยังมีรูปแบบการศึกษาแบบยุโรปเช่นกันห้องเรียนที่จัดขึ้นในประเทศอาณานิคมจะแตกต่างจากประเทศที่ตกเป็นอาณานิคมไม่มากนักต่างกันแค่ความเป็นต้นแบบเท่านั้นโดยยังคงสืบเนื่องลักษณะของการเรียนในรูปแบบของโรงเรียนวัดอยู่

รูปแบบของโรงเรียนแบบนี้จะเน้นการฝึกฝนมนุษย์เพื่อเข้าสู่ระบบการทำงานแบบอาณานิคม ของเจ้าอาณานิคม ด้วยการเน้นอำนาจ เพื่อการว่านอนสอนง่ายเชื่อฟังระบบ และไม่ปลูกฝังความคิดเชิงก้าวหน้ารวมถึงกดทับอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์ และคุณภูมิปัญญาท้องถิ่น

มีการอธิบายถึงลักษณะของโรงเรียนในรูปแบบนี้ที่เป็นภาพสะท้อนระบบอาณานิคมว่า

“สถาบันการศึกษาต่างๆไม่ว่าจะเป็นสถาบันการศึกษาที่วิเศษยอดเยี่ยมเพียงใดต่างรับใช้ระบบอยู่ด้วยกันทั้งสิ้น ยิ่งเป็นสถาบันที่ดีที่สุดก็ยิ่งรับใช้ระบบอย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดส่วนสถาบันที่ด้อยกว่าก็จะรับใช้ระบบไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากันแต่ผู้จบการศึกษาจะกลายเป็นมือไม้ให้กับกลุ่มแรก” (อาดัม เคล, วิศิษฐ์แปล, 2538, 21)

ซึ่งอาดัม เคล ได้ยกตัวอย่างโรงเรียนไว้ 3 แบบดังนี้

1. **โรงเรียนของชนชั้นนำ** โรงเรียนนี้จะผลิตนักบริหารผู้ยิ่งใหญ่ บุคคลเหล่านี้เมื่อจบการศึกษา จะมีรูปแบบชีวิตโดยการใช้เวลาว่างหลังการทำงานบริหารระดับสูงแล้วด้วยการ ใช้เวลา

สุดสัปดาห์เข้ากลุ่มเล่นดนตรี กีฬา และกิจกรรมทางสุนทรียะต่างๆ บางคนได้รับรางวัลโนเบล บางคนจะก้าวเข้าสู่เวทีการเมืองพร้อมความสำเร็จ หรือไม่พวกเขาก็จะเป็นนักบริหารธุรกิจที่ประสบความสำเร็จ โดยที่ยังพอมีเวลาว่างเขียนนิทานให้เด็กอ่านอีกด้วย เด็กนักเรียนจะมีสติการเรียนดีเยี่ยม

การเข้าเรียนด้วยมาตรฐานสูงซึ่งโรงเรียนนี้ส่วนใหญ่แต่เดิมเป็นโรงเรียนของชนชั้นที่มีสถานภาพทางสังคมสูงต่อมาก็จะรับลูกหลานศิษย์เก่า หรือไม่ก็ต้องเป็นลูกของผู้มีฐานะสูงส่งเท่าเทียมกัน ครูจะมีความสามารถสูงในการสอน จำนวนเด็กไม่มากนักต่อครู การสอนเป็นไปแบบตัวต่อตัวค่อนข้างมากให้ความสนใจต่อขอบเขตสติปัญญาของเด็กที่เป็นอยู่เพื่อที่จะกระตุ้นให้ถูกจุด ถ้าเด็กเริ่มสนใจสิ่งใด เด็กจะมีอิสรภาพในการค้นคว้าเรื่องนั้น พร้อมกับได้รับการสนับสนุน

ครูจะเป็นเพื่อนรุ่นพี่มากกว่าครูผู้สอน และโรงเรียนนี้ยังสอนวิชาต่างๆที่เป็นประโยชน์ นอกเหนือจากหลักสูตร ซึ่งวิชาเหล่านี้เกินขอบเขตมัธยมศึกษา เช่น วิชาจุลชีววิทยา กวีนิพนธ์จีน หรือมานุษยวิทยาในกลุ่มน้ำไนล์ รวมถึงกิจกรรมทางสังคม ดนตรี กีฬา ศิลปะ การบำเพ็ญประโยชน์

2.โรงเรียนว่านอนสอนง่าย โรงเรียนประเภทนี้จะมีห้องเรียนที่เป็นพื้นที่การเรียนรู้ที่ผลิตนักเรียนไปเป็นคนระดับสอง ของโรงเรียนกลุ่มแรก ผลิตผู้ช่วยผู้ปฏิบัติงานในงานที่จำเป็นต่างๆในสังคมซึ่งจะตามมาด้วยความสำเร็จของชีวิตปานกลาง

การสอนเน้นไปที่ระเบียบวินัยที่เห็นชัดภายนอก มีกฎเกณฑ์ที่เก่าแก่ปราศจากความหมายมากมาย ส่วนใหญ่เป็นข้อห้ามทั้งสิ้น เพื่อกวดเด็กไว้ ครูจะมีความคิดที่จะแยกตัวออกจากเด็ก การสร้างแรงจูงใจในการเรียนด้วยการฝึกฝนระเบียบเช่นการนั่งหลังตรง ทำงานเรียบร้อยและเสร็จก่อน มีการประกาศความทุกข์และข้อบกพร่องของผู้อื่น เด็กๆถูกขจัดความอยากรู้อยากเห็นไปหมดสิ้นเมื่อจบการศึกษา

เด็กจะเรียนรู้เรื่องการว่านอนสอนง่าย เฉื่อยชา ประณีประนอม เพราะเป็นหนทางที่จะอยู่รอด ความมีสาระแห่งความสนุกคือการเล่นเกมส์กับครูด้วยการค้นหาคำว่าครูต้องการให้เรานั่งอย่างไร ถามคำถามอย่างไร ครูชอบอะไร เกลียดอะไร

เด็กส่วนใหญ่ไม่มีความสุขกับโรงเรียน แต่มีเด็กจำนวนหนึ่งที่สนุกสนานกับเกมส์ในโรงเรียน พอใจที่มีอภิสิทธิ์ที่ได้รับจากการเล่นเกมส์ รับรางวัลสูงสุดคือใบประกาศที่จะช่วยในการศึกษาต่อหรือหางานทำ

3.โรงเรียนของผู้ล้มเหลว โรงเรียนแบบนี้จะมีห้องเรียนที่ผลิตนักเรียนที่เป็นคนยากคนจนไร้โอกาสทางสังคม สถานะมิใช่มิตรผู้ต่ำต้อย แต่อยู่ในสถานภาพเครื่องมือของระบบ เด็กจะถูกกีดกันออกจากการเข้าถึงทรัพยากรทางสังคม และเด็กเหล่านั้นก็ยอมรับอีกด้วย เด็กเหล่านี้แม้ในมหานครที่ร่ำรวยที่สุดเช่น นิวยอร์ก มีเด็กยากจน ถึงร้อยละ 85 ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ในระดับใช้งานแม้ว่าจะผ่านการศึกษามาเป็นระยะเวลา 8 ปีในโรงเรียน ซึ่งเป็นผลจากการเคลื่อนย้ายแรงงานจากอาณานิคมมายังประเทศเจ้าอาณานิคม

โรงเรียนเหล่านี้ใช้ยุทธวิธีที่คิดค้นขึ้นคือ การกดขี่สีผิวและระบบสังคมที่เอารัดเอาเปรียบ เพื่อดำรงความทุกข์ยากไว้ ด้วยการแยกโรงเรียนที่ไม่ให้ปะปนกันระหว่างผิวแบบต่างกีดกันการมีส่วนร่วมของชุมชน ครูจะถูกฝึกการสอนที่ทำให้เด็กล้มเหลวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการกรอกหูอยู่ตลอดเวลาว่า เด็กโรงเรียนแห่งนี้ไม่สามารถที่เด็กจะเรียนรู้อะไรได้เลย เด็กจะไม่มี ความทะเยอทะยาน ไม่มีความสนใจทางการใช้ภาษา ไม่มีความคิดสร้างสรรค์ ขาดแคลนยากไร้ทาง วัฒนธรรม ไม่รู้ว่าตนเองเป็นใคร ไร้รากทางภูมิปัญญา ถูกลดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ทัศนะเหล่านี้ ถูกนำเสนอโดยนักสังคมศาสตร์แล้วส่งผ่านมายังครู

ห้องเรียนมีกลไกของสถาบันทางสังคมที่ทำให้คนล้มเหลวด้วยการแบ่งเด็กออกเป็นระดับ ต่างๆด้วยมาตรฐานทางวิชาการที่น่าสงสัย หลักสูตรมีแต่น้ำไม่มีเนื้อ ปราศจากความหมายของชีวิต ห้องเรียนจะช่วยตอกย้ำว่าทำไมไม่ไปหางานทำ เด็กจะไม่เรียนรู้อะไรจากห้องเรียนทั้งสิ้น พวกเขาจะกลายเป็นประชาชนนอกสังคม และระบบการศึกษาจะป้องกันมาให้บุคคลเหล่านี้กลับคืนสู่ระบบอีก พวกเขาจะเป็นลูกไล่ของพวกอภิสิทธิ์ชน เป็นตัวอย่างอันดีเยี่ยมของการมาบรรจบกันของอาชญากร ผู้ไม่รู้หนังสือ ผู้ไม่มีวัฒนธรรม(แบบสังคมตะวันตก) และกลายเป็นพวกศูนย์คะแนน ที่คนอื่นๆใช้เป็นมาตรวัดความสำเร็จของตน(อาดัม เกลิ, วิกิซันแปล, 2538)

โรงเรียนเหล่านี้ยังคงได้รับความนิยมด้วยกระบวนการ โลกาภิวัตน์แบบอาณานิคม และหลังอาณานิคมจนอาจถือเป็นหลักของสังคมในแต่ละรัฐ ได้ด้วยการอ้างถึงความทันสมัยและความ เป็นสากล และกระแสนี้มีความนิยมจวบจนถึง ยุคหลังสงคราม โลกครั้งที่ 2 ซึ่งประกอบด้วยกระแส แห่งสงครามเย็นจนเกิดแนวคิดใหม่ที่สอดคล้องกับสภาพโลกาภิวัตน์ แต่ถึงอย่างไรก็ตามโรงเรียน แบบนี้ได้วิวัฒนาการมาจวบจนปัจจุบันนี้แม้ว่าจะต้องผสมผสานเพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดและ ระเบียบกฎเกณฑ์ของสังคมที่เป็นกระแสใหม่ๆเช่นการศึกษาแบบพิพัฒนาการ(Progressives Education) บ้างก็ตาม แต่จุดใหญ่ของหลักการเรียนการสอนในชั้นเรียนยังคงลักษณะห้องเรียน 3 แบบเดิมอยู่

ห้องเรียนยุคสงครามเย็น

สภาพสังคมโลกได้มีการแบ่งเป็นสองฝ่ายคือกลุ่มประชาธิปไตยที่มีสหรัฐอเมริกาเป็นผู้นำ และกลุ่มคอมมิวนิสต์ที่มี สหภาพโซเวียต-รัสเซีย เป็นผู้นำกระแสเกิดขึ้น หลังสงคราม โลกครั้งที่ 2 และรุนแรงขึ้นทุกทีด้วยสงครามเกาหลี และสงครามเวียดนาม การศึกษาก็แปรเปลี่ยน ไปเน้นที่ การศึกษาเพื่อประชาธิปไตยมากขึ้นก่อให้เกิดแนวคิดทางการศึกษามากมายแต่มีแนวคิดหนึ่งที่ได้รับ การยอมรับในอเมริกามากที่สุดคือการศึกษาแบบก้าวหน้า หรือที่เรียกกันในสังคมไทยว่าการศึกษา แบบพิพัฒนาการ(Progressives Education) ที่เน้นคำว่าเป็นการศึกษาที่เน้นความเป็นประชาธิปไตย มากที่สุดกว่าแนวทางอื่นๆ (แนวทางการศึกษาอื่นๆคือ มอนเตสเซอร์รี่ การศึกษาแนวอลดอร์ฟ การศึกษาแนวนีโอคลาสสิก เป็นต้น)

การศึกษาแบบพิพัฒนาการนี้เมื่อกล่าวอ้างถึงประชาธิปไตย ก็ต้องย้อนกลับไปที่ดินแบบประชาธิปไตยของยุโรปคือ ประชากรกรีก ที่เน้นเรื่องมนุษยนิยมและเรื่องอุดมคติ ที่มีส่วนหนึ่งว่า มนุษย์นั้นมีเจตจำนงเสรีที่สามารถเลือกทางเดินของตนเองได้ตามอุดมคติที่สังคมกำหนด

ถึงแม้ว่าแนวทางนี้จะเกิดขึ้นในประเทศที่เป็นประชาธิปไตยตั้งแต่ก่อตั้งประเทศก็ตามแต่ ในความเป็นจริงแล้วความเป็นประชาธิปไตยก็มีแค่คนผิวขาวเท่านั้นคนผิวสีอื่นๆก็ไม่ได้รับ ประชาธิปไตยอย่างเท่าเทียม โดยที่คนต่างชาติต่างภาษา ก็ถูกกีดกัน และดูหมิ่นแตกต่างกันไป โรงเรียนก็ไม่ได้เรียนร่วมกัน โดยมีกฎหมายมากมายที่แยกคนต่างผิวออกจากกัน(สุคใจ,2517,133)

แนวคิดการศึกษาแบบพิพัฒนาการคือการที่มุ่งปรับปรุงการดำเนินชีวิตให้มีประโยชน์อย่าง แท้จริง ที่เรียกว่า Life Adjustment Education โดยที่แนวคิดนี้มีนักคิดอยู่หลายคนเช่น วิลเลียม เจมส์ (William Jaime) (1824-1920) และ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey) (1859-1925) ที่ว่าการศึกษา เป็นกระบวนการในการสร้างบุคคลโดยอาศัยประสบการณ์ของแต่ละคนที่ก่อให้เกิดคุณค่าทางสังคม ด้วยวิธีการสร้างสมรรถภาพของแต่ละบุคคลให้เพิ่มมากขึ้น (สุคใจ,2517,143)

ก่อเกิดคำทางการศึกษาใหม่ๆเช่น ประสบการณ์ คุณค่า กระบวนการ และสมรรถภาพ โรงเรียนสาขาต่างๆ โดยที่เปลี่ยนจากการสอนที่ครูเป็นศูนย์กลางความรู้มาเป็นความรู้เริ่มจากเด็กที่มีความ สนใจใฝ่รู้และครูกับนักเรียนร่วมกันค้นหาคำตอบ เป็นความรู้ที่เป็นผลเกิดขึ้นจากการกระทำ มิใช่การกระทำเป็นผลจากความรู้ (สุคใจ,2517,153)

เมื่อการศึกษานั้นการปฏิบัติดังนั้นห้องเรียนแบบนี้จึงต้องเพียบพร้อมไปด้วยวัสดุอุปกรณ์ ทางการศึกษาเพื่อสนับสนุนให้เกิดการค้นคว้ารวมถึงห้องสมุดและสื่อต่างๆ ครูจะคอยกระตุ้นให้ เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็นเพื่อนำไปสู่กระบวนการเรียนรู้ของแต่ละบุคคล เน้นความแตกต่างของแต่ละบุคคลที่ว่า ความสนใจในเรื่องเดียวกันแต่มีความแตกต่างกันในเป้าหมายและกระบวนการตาม ประสบการณ์เดิมของแต่ละคน

เด็กมีแบบอย่างของการเรียนรู้ต่างกัน(Style of Learned) เด็กเรียนรู้ด้วยวิธีที่แตกต่างกัน การใช้เวลาที่ต่างกันจึงเกิดวิธีการสอนในชั้นเรียนแบบต่างๆเช่น การสอนแบบโครงการ (Project Method) การสอน โดยกำหนดปัญหา (Problem Method) วิธีการสอนแบบหน่วย (Unit Method) ฯลฯ บนรากฐานของการมีส่วนร่วมในชั้นเรียนของครู นักเรียน และชุมชน

การเรียนแบบนี้ได้แพร่กระจายไปพร้อมกับความช่วยเหลือของประเทศมหาอำนาจทาง ประชาธิปไตย เพื่อประเทศที่อยู่ในค่ายของตน เพื่อเป็นกระบอกเสียงของลัทธิการปกครองแบบ ประชาธิปไตย ซึ่งการช่วยเหลือนี้จะเริ่มต้นที่การให้ทุนอาจารย์ในมหาวิทยาลัยที่มีการผลิตครู ไป ศึกษาต่ออย่างมากมาย เช่นกรณีประเทศไทยทุนการศึกษาในอเมริกานั้น เป็นการให้ทุนเรียนสาขา ทางการศึกษามากที่สุด และต้นแบบจากทางอเมริกาที่ไปศึกษาคือมหาวิทยาลัยอินเดียน่า เนื่องจากมี ความร่วมมือทางวิชาการกับวิทยาลัยวิชาการศึกษา(ชื่อในขณะนั้น)ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัยศรีนคริน ทรวิโรฒ โดยมีฐานใหญ่ที่วิทยาเขตประสานมิตร ซึ่งจำนวนในกลุ่มแรกนั้นมีจำนวนถึง 150 คน

(แต่ความจริงแล้วในจำนวนทั้งหมดนี้บางคนก็ไม่ได้เรียนทางวิชาการศึกษาและไม่ได้ไปเรียนพร้อมกันทั้งหมด) นับเป็นสถาบันการศึกษาในประเทศไทยที่เป็น โฆษกและแหล่งผลิตบุคลากรทางการศึกษาที่มีแนวคิดแบบ การศึกษาพัฒนาการ เป็นจำนวนมาก พร้อมกันนี้ยังได้ตั้งโรงเรียนสาธิตขึ้นในมหาวิทยาลัยและวิทยาเขตทุกแห่ง โดยวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อเป็นห้องทดลองทางการศึกษา

การศึกษาแบบพัฒนาการนี้เป็นแนวปรัชญาและอุดมคติความหมายใหม่ไปตามกาลเวลาจนถึงจุดที่สุด โด่งดังทางความคิดจนกลายเป็นว่าการตามใจผู้เรียนและการสอนคือการให้นักเรียนศึกษาด้วยตนเอง โดยมีได้สอบถามความจริงว่าสังคมต้องการอะไรหรือการเปลี่ยนแปลงของโลกก้าวไปทางไหน

การเริ่มต้นที่สังคมอเมริกันวิพากษ์แนวทางการศึกษาแบบนี้คือเมื่ออเมริกาสูญเสียความเป็นผู้นำทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กล่าวคือรัสเซียได้ส่งดาวเทียมดวงแรกของโลกขึ้นไปในอวกาศ การศึกษาก็ถูกวิพากษ์ทันทีว่าเป็นต้นเหตุของความล้มเหลวในด้านวิทยาศาสตร์ชั้นสูง ดังนั้นการศึกษาจึงถูกปรับปรุงแนวคิดขนานใหญ่เพื่อให้แข่งขันกับสังคมโลกได้ มิใช่เพื่อการโฆษณาชวนเชื่อเรื่องประชาธิปไตยเพียงอย่างเดียว(สุคใจ,2517,187)

ความล้มเหลวของการ โฆษณาชวนเชื่อเรื่องประชาธิปไตยที่แผ่กลับแนวปรัชญาการเรียนการสอนและการให้ทุนช่วยเหลือที่ศึกษาในประเทศที่อยู่ในค่ายประชาธิปไตยนั้นได้จากกรณีประเทศไทยที่แนวคิดการศึกษาแบบพัฒนาการนั้นมีความเข้มแข็งทางปรัชญาและการสอนในสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตบุคลากรทางการศึกษาเท่านั้น และมีความเข้มแข็งสูงสุดที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ วิทยาเขตประสานมิตร แต่เมื่อผู้จบการศึกษาออกไป เป็นบุคลากรทางการศึกษาแล้ว ก็ไม่สามารถสืบสานแนวทางปรัชญาให้ก้าวหน้าต่อไปได้เนื่องจากสังคมขณะนั้นเป็นระบบเผด็จการทหาร สลับกับประชาธิปไตยครึ่งใบ และระบบราชการที่มีความเข้มแข็งเรื่องระบบอุปถัมภ์ ทำให้สภาพสังคมไทยไม่เอื้ออำนวยต่อแนวคิดแบบก้าวหน้านี้อย่างยิ่ง

แม้กระทั่งโรงเรียนสาธิตซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญของปรัชญาการศึกษาที่ถูกแปรเปลี่ยนวัตถุประสงค์ให้เป็นสถานที่สำหรับชนชั้นนำในสังคมและปกครองนักเรียนก็ก้ำกึ่งถึงการทดลองการสอนสำหรับลูกของเขาทำให้การสร้างโรงเรียนเพื่อเป็นห้องทดลองการสอนหมดความศักดิ์สิทธิ์ไปเหลือไว้แต่เพียงการฝึกสอนของนักศึกษาทางวิชาการศึกษาเท่านั้น

ความล้มเหลวของแนวคิดห้องเรียนยุคสงครามเย็นที่ เลือกแนวคิดทางการศึกษาแบบพัฒนาการ เป็นกระแสหลักโดยมิได้คำนึงถึงสภาพแวดล้อมและบริบททางสังคม และความหลากหลายทางวัฒนธรรม ทั้งประเด็นการเมืองการปกครอง ที่เป็นผลสืบเนื่องจากโลกาภิวัตน์ที่แบ่งแยกขั้วทางการเมืองอย่างชัดเจน

ถึงแม้กระนั้นก็ยังเกิดการศึกษากลับมาที่เน้นมนุษย์นิยมและประชาธิปไตย เช่น มอนเตสเซอร์รี วอลดอร์ฟ โฮมสคูล โรงเรียนแบบซัมเมอร์ฮิล นิโอฮิลแมนนิสต์ และ

การศึกษานอกระบบโรงเรียนก็ตาม ตลอดจนกรณีประเทศไทยที่มีการปฏิรูปการศึกษาครั้งใหญ่เกิดพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542ที่เปิดโอกาสการศึกษาทางเลือกอื่นๆแต่แล้วก็ยังไม่สำเร็จด้วยยังไม่ได้ออกแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนในปัจจุบัน(2549) ทั้งยังคงเลือกดึงสาระสำคัญมาเพียงบางส่วนคือเรื่องการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แต่ก็ถูกให้ความหมายของคำนี้ในทางรูปแบบมากกว่าแนวปรัชญา ทั้งหมดที่กล่าวมานี้ ก็ไม่สามารถที่จะก้าวมาทดแทน และด้านทานกระแสโลกาภิวัตน์แบบใหม่ เมื่อหมดยุคสงครามเย็นและต่อเนื่องถึงสังคมหลังเหตุการณ์ 11 กันยายน ได้ห้องเรียนหลังสงครามเย็นและหลังเหตุการณ์ 11 กันยายน

สถานการณ์โลกยุคหลังสงครามเย็นสืบต่อเนื่องมาถึงหลังเหตุการณ์ 11 กันยายนทำให้โลกเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วด้วยสิ่งที่เรียกว่าชัยชนะของค่ายประชาธิปไตย แต่มีผู้ให้ความหมายถึงโลกาภิวัตน์เช่น John Gray แห่ง London School of Economics กล่าวว่าโลกาภิวัตน์คือภาพลวงตา และโลกหลัง เหตุการณ์ 11 กันยายน คือการสิ้นสุดยุคแห่งการหลอกลวง ทำให้เวลากว่าอั้งถึงโลกในช่วงนี้จะเป็นในรูปแบบความต่อเนื่อง สังคมมุ่งหมายไปสู่ ความเป็นวัฒนธรรมเดียว (Mono culture) ที่เรียกว่าวัฒนธรรมโลก ด้วยการเกิดองค์กระดืบโลกขึ้นมาเพื่อควบคุมสังคม รัฐและก้าวล่วงถึงวัฒนธรรมด้วยวัตถุประสงค์ของวาทกรรมเรื่อง การค้าเสรี การเปิดประเทศ มาตรฐานสินค้า และมาตรฐานคน ข้อตกลงระหว่างประเทศ ฯลฯ ผลพวงเหล่านี้ทำให้รัฐชาติแทบไม่ตีความหมายในการบริหารจัดการประเทศตนเอง ด้วยการตกเป็นทาสทางโลกาภิวัตน์(เช่น ความคิด เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ฯลฯ) ด้วยการตลาดเชิงอุดมการณ์ที่ค้าขายเรื่องสัญญา

จากหนังสือชื่อ รัฐ-ชาติกับ(ความไร้)ระเบียบโลกชุดใหม่ ของไชยรัตน์ เจริญสิน โอพาร (2549) สรุปได้ว่า โลกในยุคนี้มีลักษณะ 6 ประการคือ

1. โลกมีความกระชับแน่น ใกล้ชิดกันมากขึ้นการเปลี่ยนแปลงใดๆเกิดขึ้นได้ภายในพริบตา รับรู้กันได้ด้วยการสื่อสารสมัยใหม่
2. เกิดการไหลเวียนของสิ่งต่างเป็นไปอย่างกว้างขวาง เช่น เงิน ทุนความรู้ ผู้คน ทำให้เส้นพรมแดนต่างๆพร่าเลือนไม่แน่นอน เกิดพื้นที่ทางสังคมวัฒนธรรมใหม่ๆ เช่นพื้นที่ทางการเมืองของคนพลัดถิ่น พื้นที่การช่วงชิง อัตลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ที่ไม่เชื่อมโยงกับพื้นที่ และอำนาจรัฐแบบเดิมอีกต่อไป ก่อเกิดท้องถิ่นนิยม ชาติพันธุ์นิยม ชุมชนนิยม ศาสนานิยม ฯลฯ กลายเป็นความขัดแย้งใหม่ๆที่เกิดขึ้นทั่วโลก
3. สังคมแห่งความรู้ก่อเกิดคนงานที่มีความรู้ที่สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับปัจจัยการผลิตพื้นฐานอย่าง ทุน แรงงาน และทรัพยากร สถาบันการศึกษากลายเป็นแหล่งผลิตและสร้างความชอบธรรมให้กับคนงานที่มีความรู้ในรูปของปริญญาบัตร
4. ก่อเกิดขบวนการที่ขัดแย้งกับสถาบันหลักทางการเมืองการปกครอง ด้วยเป้าหมายที่ไม่ใช่การเคลื่อนไหวที่ล้มอำนาจรัฐแต่เป็นการท้าทายเชิงวาทกรรมและระบบคิดที่ทำให้ความคิดเดิมๆเช่นเรื่องความขัดแย้งทางชนชั้นหรืออำนาจรัฐไม่อ่านเข้าใจและอยู่ร่วมกับ ขบวนการ

เคลื่อนไหวทางสังคมใหม่ ได้เช่น ขบวนการเคร่งศาสนาใหม่ ขบวนการสตรี ขบวนการต่อต้านโลกาภิวัตน์ ฯลฯ

5. เกิดขบวนการก่อการร้าย และขบวนการต่อต้านการก่อการร้าย ที่เกิดจากความเปราะบางของอำนาจรัฐ ที่นำไปสู่การคุกคามสิทธิเสรีภาพของประชาชน ความมั่นคงของชาติภายใต้ข้ออ้างของทั้ง 2 ขบวนการ

6. การเคลื่อนย้ายของทุนไร้พรมแดนภายใต้วาทกรรมการค้าเสรีในแหล่งทุนต่างๆ ทำให้การควบคุมเศรษฐกิจของรัฐต่างๆเปราะบาง อ่อนแอพร้อมที่จะล่มสลายได้ทุกเมื่อ ด้วยการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างรวดเร็ว

ในหนังสือเล่มนี้ได้สรุปใจความสำคัญในเรื่องโลกาภิวัตน์ใหม่ว่ามีรูปแบบที่เรียกว่า *หลังสมัยใหม่ในยุคกลางใหม่* (New medieval post-modernity) ที่ให้ภาพสังคมปัจจุบันที่มีความทับซ้อนพว้าเถื่อนในเรื่องอำนาจต่างๆและการย้อนกลับไปสู่จินตนาการการฟื้นฟูทางศาสนา ความเชื่อ พิธีกรรมของชาติพันธุ์ดั้งเดิมโดยสร้างขึ้นใหม่ตามจินตนาการของกลุ่มตน

ห้องเรียนในยุคนี้ได้รับการสอบทานเชิงประวัติศาสตร์ของสังคมและประวัติศาสตร์การเรียนรู้ พบว่ามนุษย์ได้ลงแรงไปมากกับ *การไล่ล่าอุดมคติ* และอุดมคตินั้นถูกนำไปแสวงหาผลประโยชน์มากมาย ซึ่งการลงแรงนี้หมายรวมถึงการลงแรงในพื้นที่การเรียนรู้ที่เรียกว่าห้องเรียน แต่ผลที่ได้คือไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของอุดมคติใดๆได้เลยในประวัติศาสตร์

เอฟ. แกรม คัลเมอร์ส (อ้างในมลินซ์, 2545, 15) กล่าวถึงความคิดและหลักฐานของนักวิชาการหลายคนเพื่อสนับสนุนแนวคิดของเขาที่ว่าศิลปะศึกษาต้องการให้การสนับสนุนการเรียนรู้แบบหลากหลายวัฒนธรรม ในข้อมูลกล่าวว่าพลเมืองในประเทศสหรัฐฯใน ค. ศ. 2000 นั้นจะเป็นวัยเด็กต่ำกว่า 18 ปี ซึ่งเป็นเชื้อชาติสเปน ชนผิวดำ คนเอเชีย และชนกลุ่มน้อยอื่นๆ รวมทั้งหมดแล้วคิดเป็นร้อยละ 34 ของประชากรทั้งหมด และในปี ค.ศ. 2010 เด็กในกลุ่มนี้จะเป็นประชากรส่วนใหญ่ของ รัฐแคลิฟอร์เนีย นิวยอร์ก เท็กซัส และฟลอริดา ส่วนครูที่เป็นชนกลุ่มน้อยนั้นในปี 2000 จะเพิ่มขึ้นจากปี 1989 เป็น 8 เท่าจะมีครูและนักเรียนที่เป็นชนกลุ่มน้อยที่เป็นอัตราส่วนคือ 1:20 ดังนั้นการสนับสนุนในการสอนที่เรียกว่าพหุศิลปะศึกษาจึงจำเป็น เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนและครูได้สนทนาท้าทายแนวคิดแบบตะวันตกทั้งในด้านหลักการและโครงสร้างเพื่อขจัดความไม่ยุติธรรมทางเชื้อชาติ และให้เกิดการเรียนรู้ถึงวัฒนธรรมที่หลากหลาย

ดังนั้นการเรียนรู้ในแนวคิดนี้จึงเป็นการเรียนรู้ที่ตระหนักถึงความหลากหลายทางวัฒนธรรม เชื้อชาติ ศาสนา และขบวนการทางสังคมนิยมรูปแบบใหม่ต่างๆการเรียนรู้ได้ย้อนกลับไปที่สังคมที่แบ่งแยกการทำงานตามความสามารถ เช่นในเรื่องศิลปะนั้นสังคมมีผู้ประกอบการอาชีพทางศิลปะที่หลากหลายเช่นศิลปินนักร้องแบบเป็นผู้สร้างสรรค์งานศิลปะ มีนักวิจารณ์ศิลปะคอยนำเสนอแนวคิดและวิธีการทางศิลปะ กำหนดให้คุณค่าตามความคิดเห็นที่เป็นเหตุผลทางสังคม มีนักสุนทรียศาสตร์คอยนำเสนอปรัชญาทางศิลปะ และนักประวัติศาสตร์ศิลป์ที่กำหนดยุคสมัยและ

อธิบายความเป็นไปทางศิลปะบนเส้นทางประวัติศาสตร์ ดังนั้นการเรียนวิชาศิลปศึกษานี้รวม
หลักการ 4 ข้อใหญ่ของวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับศิลปะรวมเข้ากับ วิชาจิตวิทยา สังคมวิทยา
มานุษยวิทยา ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ปรัชญา ศาสนา และทัศนศิลป์เข้าด้วยกัน หลักสูตร
ศิลปศึกษาแบบนี้เรียกว่า DBAE (Discipline-based Art Education)

การปรับตัวของห้องเรียนศิลปะและห้องเรียนทางวัฒนธรรม เป็นไปอย่างรวดเร็วกว่า
สาขาวิชาอื่นๆ(ที่ยังคงกังวลกับแนวคิดทางวิทยาศาสตร์อยู่)ด้วยแนวคิดเรื่องสัญญา ที่เป็น Value
in Visual culture และการย้อนกลับไปหาตัวแบบดั้งเดิมเนื่องจากตัวแบบเชิงอุดมคติมนุษย์และ
สังคมไม่สามารถควบคุมได้อีกต่อไปในยุคหลังสมัยใหม่ แต่การย้อนกลับไปหาต้นแบบดั้งเดิมนั้น
กลับกลายเป็นการให้ความหมายใหม่เพื่อให้กลายเป็นสินค้า เช่นการท่องเที่ยว ประเพณี พิธีกรรม
พร้อมๆกับสุนทรียศาสตร์มาแทนที่วิทยาศาสตร์ ด้วยความที่มีการแยกย่อยและผันแปรอย่างรวดเร็ว
เข้ามาแทนที่ความจริงสูงสุดที่ไม่เปลี่ยนแปลง (ไชยรัตน์, 2549, 22)

แต่ยังมีสาขาวิชาต่างๆได้ไปไกลเกินกว่ารากฐานปรัชญาของตนเองและเข้าไปใกล้กับวิชาอื่น
มากทุกทีจนเกิดสาขาวิชาใหม่ที่เป็นผลจากความซับซ้อนและการรื้อสร้างแนวคิดโดยที่สาขาวิชา
เหล่านี้สามารถอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมที่กำลังเผชิญอยู่ได้ ดังนั้นจึงเกิดสาขาวิชาที่เป็น
ลูกผสมมากมายเช่น เศรษฐศาสตร์สิ่งแวดล้อม ชีววิทยาชาติพันธุ์ ฯลฯ และนับวันลูกผสมทาง
วิชาการเพิ่มมากขึ้นทุกที

ห้องเรียนหลังเหตุการณ์ 11 กันยายน กำลังจะ เปลี่ยนไปทุกวันแต่จะคงอยู่ได้นานเท่าใดนั้น
ขึ้นอยู่กับองค์กร โลกต่างๆและทุนข้ามชาติที่จะมาบีบคั้นเหนือแนวคิดของเรื่องความหลากหลาย
ทางวัฒนธรรมอย่างไรและเมื่อใดเท่านั้นและเมื่อเวลานั้นมาถึงคงทำให้พื้นที่การศึกษาที่เรียกว่า
ห้องเรียน กลายเป็นสินค้าโลกาภิวัตน์อย่างที่ในอดีตได้ทำมาแล้ว

บทสรุป

กระบวนการ โลกาภิวัตน์ได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องยาวนานด้วยการสร้างประดิษฐ์กรรมทาง
สังคมที่สร้างระบบเปิดในรูปแบบต่างๆอย่างต่อเนื่องและการอภิวัตน์นั้นได้รวดเร็วและรุนแรงด้วย
การสร้างระบบเปิดทางนามธรรมที่เป็นเรื่องจินตนาการทางสังคมวัฒนธรรมและการสื่อสาร ก่อเกิด
การไหลเวียนของทรัพยากร ความคิดและผู้คน อย่างรวดเร็วและมากขึ้น

ห้องเรียนเป็นพื้นที่สังคมเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนรู้ของมนุษย์ที่เคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลง
ไปกับกับบริบททางประวัติศาสตร์ของโลกาภิวัตน์ ทำให้รูปแบบของห้องเรียนเปลี่ยนไปอย่างมี
นัยสำคัญทางวัฒนธรรมการเรียนรู้ของมนุษย์ด้วยการพยายามเข้าถึงอุดมคติและมนุษย์นิยมที่เป็น
รากฐานสังคมตะวันตกจนสู่การเรียกว่า หลังสมัยใหม่ ในยุคกลางใหม่ (New medieval post-
modernity) เป็นการสอบทานความรู้ทางสังคมที่มีการเชื่อมต่อกันในบริบทของประวัติศาสตร์เพื่อ
การเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงที่ซับซ้อนของโลกาภิวัตน์ สำหรับมองไปสู่อนาคตอย่างรู้เท่าทัน
โลกาภิวัตน์ต่อไป

บรรณานุกรม

- ไชยรัตน์ เจริญสิน โอปาร (2549) รัฐ-ชาติ กับ(ความไร้)ระเบียบโลกชุดใหม่ กรุงเทพฯ: วิชาษา
ธเนศ วงศ์ยานนาวา (2549) ปฏิวัติบริโลก จากสิ่งของฟุ่มเฟือยมาสู่สิ่งของจำเป็นที่วิผู้เย้น
จำเป็นต้องใช้ เอกสารประกอบการประชุมประจำปีทาง
มานุษยวิทยา ครั้งที่ 5 มปท. เอกสาร โรเนียวเขียนเล่ม กรุงเทพฯ:
ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร
- นพพร ประชากุล (2547) “คำนำเสนอ ฟุโกต์ กับการสืบสาว ความเป็นมาของสมัยใหม่”
ในร่างกายภายใต้บังคับการ ปฐมบทแห่งอำนาจในวิถีสมัยใหม่
(แปล)ทองกร โภคธรรม กรุงเทพฯ: คบไฟ
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์ (2545) แนวโน้มศิลปศึกษาร่วมสมัย พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- มิเชล ฟุโกต์ (2547) ร่างกายใต้บังคับการ ปฐมบทแห่งอำนาจในวิถีสมัยใหม่ (แปล)
ทองกร โภคธรรม กรุงเทพฯ : คบไฟ
- สุดใจ เหล่าสุนทร (2517) ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษา กรุงเทพฯ: เคสดีไทย
- อาดัม เกลิ (2538) การศึกษาเพื่อความเป็นไท พิมพ์ครั้งที่ 2 (แปล) วิศิษฐ์ วังวิญญู
กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิเด็ก